

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2 การเรียนการสอนภาษาไทย
2. ความพึงพอใจ
3. ทฤษฎีพหุปัญญา
4. คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในการจัดการศึกษาในประเทศไทย มีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงกับเศรษฐกิจสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ซึ่งเป็นการสร้างกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมี จิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย ดำเนินถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น จึงมีการพัฒนา มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ตลอดเสมอ

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 3-5) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่น การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และ ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งมีเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษา ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความ เป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับ การศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้าน การเรียนรู้ เวลาและ การจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบและตาม อัตยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

3. จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้ เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของ ตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดถือในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้

1. ในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร วัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้

อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีในด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

6. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระดับสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนและเป็นเกณฑ์สำคัญในการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นในการศึกษาภาคบังคับ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2554, หน้า 2) จะต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐาน 2 ประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนและการเรียนของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสนทนาอย่างต่อเนื่อง บันทึกวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขในการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดผลประเมินผลจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งการเรียนรู้การสนทนาจะขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนรู้การสนทนาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เช่นนี้เป็นการวัดและประเมินผลย่อย (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวันเป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนา ในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่นการสังเกต การซักถาม การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินความรู้เอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อนและเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อการพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิดความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้องตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้ จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียนเป็นการประเมินสรุปผลการเรียน ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์การปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน

ในภาพรวมของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก เพราะมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาศักยภาพให้ผู้เรียนใช้ภาษา ได้ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อวัฒนธรรมไทย ชาติไทยมีภาษาไทยเป็นมรดกทางปัญญาที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมาตั้งแต่อดีต ชาติไทยจึงมีมรดกทางภาษาเป็นแบบแผนของตนเอง ซึ่งในบางครั้งบางภาษาที่ปะปนอยู่ในภาษาไทยนั้น ก็ได้นำมาประยุกต์ใช้ภาษาเหล่านั้นให้มีความสอดคล้องไปกับภาษาไทยจนมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์

ที่ดิงาม ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย มีความสอดคล้องเหมาะสมกับเรื่องและผู้วิจัยต้องการพัฒนา และเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีพุทปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และจะมีลักษณะที่โดดเด่นที่ทำให้เกิดผลดีต่อนักเรียนต่อไปด้วย

การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประสาท เมืองเฉลิม (2553, หน้า 137) ได้อ้างถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความสำคัญของภาษาไทยว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สามารถทำให้ประกอบกิจกรรม การงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่จะต้องฝึกฝนจนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง ดังนั้นทักษะต่างๆ จึงเป็นทักษะที่ต้องเรียนรู้มีดังนี้

การอ่าน ต้องมีทักษะการอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตรประจำวัน

การเขียน ต้องมีทักษะการเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่างๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

การฟัง การดูและการพูด ต้องมีทักษะการฟัง การดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ต้องเข้าใจถึงธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม ต้องสามารถวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อศึกษาข้อมูลแนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมและสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

1. สารและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูล สารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูด แสดงความรู้ ความคิดในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา

ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติ
ของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี

และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

2. คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในวิชาภาษาไทย มีดังนี้

การอ่าน ต้องสามารถอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็น
ทำนองเสนาะได้อย่างถูกต้องเข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความ
สำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่านแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
และเขียนกรอบแนวคิดและผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านนำได้
วิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่อง
ที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน

การเขียน ต้องสามารถเขียนสื่อสารด้วยลายมือจากเรื่องที่อ่านง่ายชัดเจน
ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาส
ต่างๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่างๆ เขียน
ย่อความ จดหมายกิจธุระ การกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ และแสดงความรู้
ความคิดหรือข้อโต้แย้งอย่างมีเหตุผลเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

การพูด ต้องสามารถพูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินสิ่งที่
ได้จากการฟังและดูนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่
ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตาม
วัตถุประสงค์และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ มีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

ต้องเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลี สันสกฤต คำภาษาถิ่น
คำภาษาต่างประเทศ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทยวิเคราะห์ความแตกต่างใน
ภาษาพูด ภาษาเขียนโครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ
กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์
และโคลงสี่สุภาพ

ต้องสามารถสรุปเนื้อหาจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญวิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดี วรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ นำข้อคิดเพื่อไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (การอ่าน)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย	การอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่างๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน - ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ
2. ระบุความสำคัญ และรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน	- บทความ - บันทึกคดี
3. อ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความและรายงาน	- สารคดี - สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน
4. วิเคราะห์ วิจารณ์และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจดีขึ้น	- งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ
5. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน	การอ่านตามความสนใจ เช่น
6. วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ของเรื่อง	- หนังสือนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของนักเรียน
7. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	- หนังสือที่ครูอ่านและนักเรียนร่วมกันกำหนด

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
8. ตีความและประเมินคุณค่าแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตและมีมารยาทในการอ่าน	

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (การเขียน)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
2. เขียนข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา	การเขียนข้อความตามสถานการณ์และโอกาสต่างๆ เช่น คำอวยพรในโอกาสต่างๆ โฆษณา คำขวัญ คติพจน์ คำคม สุนทรพจน์
3. เขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ข้อคิดเห็นและทัศนคติในเรื่องต่างๆ	การเขียนอัตชีวประวัติหรือชีวประวัติ
4. เขียนย่อความ	การเขียนย่อความจากสื่อต่างๆ เช่นนิทาน ประวัติ ตำนาน สารคดีทางวิชาการ พระราชดำรัส พระบรมราโชวาท จดหมายราชการ
5. เขียนจดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายกิจธุระ <ul style="list-style-type: none"> - จดหมายเชิงวิทยาการ - จดหมายขอความอนุเคราะห์ - จดหมายแสดงความขอบคุณ

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
6. เขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็นและโต้แย้งอย่างมีเหตุผล	การเขียนอธิบาย ชี้แจง แสดงความคิดเห็นและโต้แย้งในเรื่องต่างๆ
7. เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งในเรื่องต่างๆ	การเขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์และแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งจากสื่อต่างๆ เช่น บทโฆษณา บทความทางวิชาการ
8. กรอกรูปแบบสมัครงานพร้อมเขียนบรรยายเกี่ยวกับความรู้และทักษะของตนเองที่เหมาะสมกับงาน	การกรอกรูปแบบสมัครงาน
9. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ	การเขียนรายงาน ได้แก่ - การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า - การเขียนรายงานโครงการ
10. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตาราง 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(การฟัง การดู การพูด)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. แสดงความคิดเห็นและประเมินเรื่องจากการฟังและการดู	การพูดแสดงความคิดเห็น และประเมินเรื่องจากการฟังและการดู
2. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	การพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู
3. พุดรายงานหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. พุดในโอกาสต่างๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์	การพุดในโอกาสต่างๆ เช่น การพุดได้วาที่ การพุดอภิปราย การพุดยอวาที่
5. พุดโน้มน้าวโดยนำเสนอหลักฐานตามลำดับเนื้อหาอย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ	การพุดโน้มน้าว
6. มีมารยาทในการฟัง การดูและพุด	มารยาทในการฟัง การดูและการพุด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย

การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษาภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(หลักภาษาและการใช้ภาษา)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ
2. วิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน	ประโยคซับซ้อน
3. วิเคราะห์ระดับภาษา	ระดับภาษา
4. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ	คำทับศัพท์ คำศัพท์บัญญัติ
5. อธิบายความหมายคำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ	คำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ
6. แต่งบทร้อยกรอง	โคลงสี่สุภาพ

สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม

มาตรฐาน ท5.1 เข้าใจแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
(วรรณคดี วรรณกรรม)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. สรุปเนื้อหา วรรณคดีวรรณกรรม ท่องถิ่นในระดับที่ยากขึ้น	วรรณคดี วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม สุภาษิต คำสอน เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ บันเทิงคดี
2. วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	การวิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรม
3. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
4. ท่องบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปอ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

คำที่ใช้ในภาษาไทย มีทั้งคำไทยที่สร้างขึ้นเองและคำที่ยืมมาจากต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีคำทับศัพท์ ศัพท์บัญญัติที่จำเป็นต้องศึกษาเพื่อประโยชน์ในการสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การจำแนกคำไทยตลอดจนคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศได้ จะก่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของภาษาที่มีต่อภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เมื่อมนุษย์มีการติดต่อสื่อสารก็เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมขึ้น เมื่อมีการรับวัฒนธรรมอื่นมาโดยไม่มีคำในภาษาเดิมรองรับจึงเกิดความจำเป็นต้องยืมภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ การยืมคำจากภาษาต่างประเทศถือเป็นการรับวัฒนธรรมอื่นเข้ามาใช้ในภาษาของตนด้วย ไม่ว่าจะรับนั้นจะเกิดขึ้นด้วยความจงใจหรือไม่ก็ตาม นอกจากนั้นยังมีความเกี่ยวข้องข้องด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ทำให้ภาษามีความเจริญงอกงามและมีคำสำหรับการติดต่อสื่อสารมากขึ้น พงษ์จันทร์ สุขยิ่งและคณะ (2555, หน้า 145) ได้กล่าวไว้ว่า คำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยส่วนใหญ่ มีความเกี่ยวข้องข้องกับวัฒนธรรมและการติดต่อในการสื่อสาร เช่น คำที่ยืมมาจากภาษาบาลี-สันสกฤต มักเป็นคำที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู คำที่ยืมมาจากภาษาจีนมักเกี่ยวข้องกับเรื่องธุรกิจ การค้า อาหาร การกิน คำที่ยืมมาจากภาษาชวา-มลายู มีความเกี่ยวข้องข้องกับวรรณคดี ส่วนคำที่ยืมมาจากภาษาอังกฤษมีความเกี่ยวข้องข้องกับวัฒนธรรมและเทคโนโลยีตะวันตก ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ภาษามีความเกี่ยวข้องข้องกับการดำเนินชีวิตของคน มีความเจริญงอกงามไปกับคน และเกิดการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย มีอยู่มากมายหลายภาษาแต่มีภาษาที่ยืมมาใช้ในภาษาไทยที่มีลักษณะเด่นและมีการใช้ที่หลากหลาย วิสันต์ กฏแก้ว (2551, หน้า 3) ได้กล่าวถึง การเข้ามาของภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ไว้ในบรรดาภาษาต่างประเทศที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องข้องกับภาษาไทย นั้นจะเห็นว่าภาษาบาลีและสันสกฤต เข้ามาเกี่ยวข้องข้องกับภาษาไทยมากที่สุด ทั้งนี้ก็เพราะเราได้ยืมภาษาบาลีสันสกฤตมาใช้มากมาย ทั้งเป็นคำที่ใช้ในทางพุทธศาสนา หรือคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน บางคำใช้จนชินถึงกับมีความรู้สึกว่าเป็นคำภาษาไทย คำภาษาบาลีสันสกฤตใช้ในวิชาการแขนงต่างๆ (โดยเฉพาะศัพท์บัญญัติ) ตลอดจนการตั้งชื่อและสกุลของบุคคล ชื่อสถานที่ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ บางคำใช้ในลักษณะรูปศัพท์เดิมในภาษาบาลีสันสกฤต เช่น โมโห พาโล โทโส ฯลฯ บางคำนำมา

ดัดแปลงเสียง หรือเพิ่มความหมายของเสียง บางคำนำเอามาเปลี่ยนแปลงรูปศัพท์ให้แปลกออกไป การที่คำบาลีสันสกฤตเข้ามาเกี่ยวข้องกับภาษาไทยจำนวนมากมาย เนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น สาเหตุเกี่ยวกับศาสนา เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี เกี่ยวกับทางด้านวรรณคดี เกี่ยวกับศัพท์บัญญัติ เป็นต้น ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต มีสาเหตุเฉพาะในการเข้ามาอยู่ในภาษาไทย คือ

ภาษาบาลี เป็นภาษาที่เข้ามาปะปนในภาษาไทยโดยผ่านมาจากศาสนาพุทธ โดยเฉพาะศาสนาพุทธลัทธิเถรวาทที่คนไทยเลื่อมใสและยอมรับนับถือเป็นศาสนาประจำชาติ ภาษาบาลีปรากฏอยู่ในคัมภีร์ทางศาสนาพุทธและตำราเกี่ยวกับศาสนาพุทธ ภาษาบาลีมีลักษณะสังเกตหลายๆ อย่าง เช่น สระบังคับ พยัญชนะ การสะกด (ตัวสะกดตัวตาม) การลงอุปสรรค การนิบาต การสนธิ การกลายเสียงสระ พยัญชนะ และการกลายความหมาย เป็นต้น

ภาษาสันสกฤต คือ คำที่เป็นภาษาที่ผ่านทางศาสนาพุทธลัทธิมหายานและศาสนาพราหมณ์ ภาษาสันสกฤตจึงปะปนอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก เป็นภาษาที่มีลักษณะของคำที่คล้ายกับภาษาบาลี ภาษาสันสกฤตมีลักษณะของคำที่โดดเด่นกว่าตรงที่ พยัญชนะ เป็นต้น

ภาษาเขมรหรือภาษาขอม คือ คำที่มีอิทธิพลต่อภาษาไทยทางการใช้ภาษา และรูปแบบตัวอักษรไทยเขมรและไทยมีความสัมพันธ์กันกันอย่างแน่นแฟ้น เมื่อครั้งที่เขมรเรืองอำนาจไทยเรารับวัฒนธรรมขอมมาหลายประการ รวมทั้งวัฒนธรรมทางภาษา เช่น การใช้ราชาศัพท์ เป็นต้น เมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงประดิษฐ์ตัวอักษรไทย ก็ดัดแปลงมาจากอักษรขอมด้วยเช่นกัน ในภาษาเขมรนั้นในการเข้ามาเห็นได้ชัดเจนก็คือการนำมาใช้ในรูปแบบของคำราชาศัพท์ และคำที่ใช้ในการประพันธ์ คำเขมรเป็นคำที่ใช้ในคำสามัญทั่วไป เช่น กระบือ จังหวัด ถนน ตำบล ชุมนุ่ม ชมรม เป็นต้น คำภาษาเขมรที่เป็นคำโดดคล้ายกับภาษาไทย แต่ภาษาเขมรก็มีหลักการสังเกต คือ ตัวสะกดมักจะสะกดด้วย พยัญชนะ จ ญ ร ล ส มักเป็นศัพท์พยางค์เดียว ที่ต้องแปลความหมาย มักเป็นคำศัพท์ที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำและอักษรนำ และมักเป็นคำแผลง เช่น แผลง ก เป็น ข เช่น ขจาย-กระจาย, ขม่อม-กระหม่อม ฯลฯ แผลง ผ เป็น ประ-บรร เช่น ผจง-ประจง บรรจง , ผชุม-ประชุม ฯลฯ แผลงเป็น บัง บำ บัน เช่น เผอญ-บังเอิญ , เปรอ-บำเรอ, บัด-บำบัด ฯลฯ แผลงเป็น ๐ และแทรกพยัญชนะ เช่น เกตา-กำเตา, อาจ-อำนาจ, ฉั้น-จิ้งหั่น ฯลฯ

ภาษาอังกฤษ คือ ภาษาที่มีลักษณะโครงสร้างทางภาษาแตกต่างจากภาษาไทย เพราะว่าภาษาไทย เป็นภาษาคำโดด แต่ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีวิภัติปัจจัย คือมี พยางค์ที่นำคำมาประกอบท้ายศัพท์ เพื่อให้รู้หน้าที่และความเกี่ยวข้องในประโยค การใช้คำ ภาษาอังกฤษในภาษาไทยนั้น มีวิธีการลากเข้าความ ซึ่งเป็นวิธีการของคนสมัยก่อน ที่ยังไม่ คำนึงเคยกับภาษาอังกฤษ จึงลากเสียงและความหมายเข้าหาเสียงที่ตนคุ้นเคย เช่น Court shoes เป็น คัดชู, Coffee เป็น กาแฟ เป็นต้น นอกจากวิธีการลากเข้าความแล้วก็มี การ เปลี่ยนเสียงและคำให้สะดวกในการออกเสียงภาษาไทย การทับศัพท์ภาษาอังกฤษด้วย ภาษาไทย การบัญญัติศัพท์ขึ้นใช้ในวงการต่างๆ การตัดคำ ซึ่งหมายความว่าคำ ภาษาอังกฤษที่มีหลายพยางค์ ไทยจะนำมาใช้โดยการตัดบางพยางค์ออกทำให้คำสั้นลงแต่ ยังได้ความหมายเดิม ภาษาอังกฤษนั้นเป็น

ภาษาจีน คือ คำที่ไทยนำมาใช้ซึ่งจะเป็นชื่ออาหารชื่อที่ใช้ในการค้าขาย ชื่อคน ภาษาจีนจัดเป็นภาษาคำโดดเช่นเดียวกับภาษาไทย คำส่วนมากมักเป็นคำพยางค์เดียว การเรียงลำดับในประโยคมักขึ้นต้นด้วยประธานตามด้วยกริยาและกรรม มีลักษณะนาม ที่มีเสียงวรรณยุกต์ คำคำเดียวมีหลายความหมาย และมีการใช้คำเหมือนกันต่างกันแต่วิธี ขยายคำอยู่หน้าคำที่ถูกขยาย ภาษาไทยรับภาษาจีนมาใช้ ตามสำเนียงจีนที่มีอยู่หลาย ภาษา เช่น จีนกลาง จีนแต้จิ๋ว จีนฮกเกี้ยน จีนแคะ เป็นต้น แต่เข้ามาปะปนกับภาษาไทย มากที่สุดคือ คือ จีนแต้จิ๋ว ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของคนจีนแถบซัวเถา คำที่รับมาใช้ส่วนใหญ่ เกี่ยวกับอาหารการกิน คำที่ใช้ในวงการค้าและธุรกิจ และคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันบ่อยๆ สาเหตุที่ภาษาจีนเข้ามาปะปนในภาษาไทยคือ การสืบเชื้อสายและการค้าขาย เพราะมีคน จีนเข้ามาอาศัยในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ไทยรับภาษาจีนมาใช้โดยการทับศัพท์ ซึ่งเสียงอาจจะเพี้ยนไปจากภาษาเดิมบ้าง

ภาษาญี่ปุ่น เป็นภาษาที่เข้ามาในภาษาไทยตั้งแต่ จงชัช เจนถดการกิจ (2558, หน้า 43) ญี่ปุ่นและไทยได้ติดต่อกันอย่างเป็นทางการในรัชสมัยสมเด็จพระเอกาทศ ทรธ โดยในปี พ.ศ. 2149ไซกุนอียะยาสุ ได้มีสาส์นมาถวายพระเอกาทศทรธ พร้อมด้วยดาบ ญี่ปุ่น 10 เล่ม และเกราะ 3 สำหรับ ญี่ปุ่นทูลขอปืนใหญ่กับไม้หอมของทางอยุธยา แลกเปลี่ยน หลังจากนั้นไม่นานทางญี่ปุ่นก็ประกาศให้สำเภาไทยไปทำการค้าขายยัง ประเทศญี่ปุ่นได้โดยเสรี โดยทางญี่ปุ่นได้อำนวยความสะดวกให้ ญี่ปุ่นกับไทยได้มี ความสัมพันธ์กันมาโดยลำดับ จนกระทั่งสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ญี่ปุ่นเข้ามายึดครอง ไทยอยู่ในระยะหนึ่ง หลังจากมหาสงครามเป็นต้นมา ไทยก็มีการติดต่อทางการค้ากับ

ประเทศญี่ปุ่นมากกว่าประเทศอื่นๆ สินค้าขาเข้าจากญี่ปุ่นแต่ละปีมีมูลค่ามากมายมหาศาล ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบดุลการค้าเป็นอันมาก ซึ่งไม่มีท่าทีว่าจะแก้ปัญหานี้ได้สำเร็จ จากการสัมพันธ์กันมาเป็นเวลานานนี้เองเป็นเหตุให้ภาษาญี่ปุ่นจำนวนหนึ่งเข้ามามีที่ใช้ในภาษาไทย เช่น กำมะลอ สุกียากี้ คาราเต้ กีโมโน สากะ เป็นต้น

ภาษาชวา-มลายู ในการรับคำภาษาชวาเข้ามาในไทยนั้น เข้ามาโดยผ่านทางวรรณคดี เรื่อง อิเหนา เป็นส่วนใหญ่ แต่ขณะเดียวกันภาษามลายูก็รับเข้ามาเนื่องจากไทยมีอาณาเขตติดต่อกันส่วนใหญ่เข้ามาทางภาคใต้ จึงมีการแลกเปลี่ยนภาษากัน มีสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมประเพณี การค้าขาย เช่น ลองกอง ทุเรียนเงาะ ไส้รุ่ง ละมุด บุษบัน อูรงอูตัง ยาทฮี บุงา โนรี เป็นต้น

1. คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ท33102

ศึกษาหลักการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง เหมาะสม ระบุความแตกต่างของคำใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่านเขียนกรอบความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนเรื่องที่อ่าน ฝึกการคัดลายมือ เขียนข้อความ ชีวประวัติย่อความจดหมายกิจธุระ อธิบาย ชี้แจงแสดงความคิดเห็น และได้แย้งอย่างมีเหตุผล พุดแสดงความคิดเห็น พุดวิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต พุดรายงานการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น จำแนกและใช้คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ วิเคราะห์ประโยคซับซ้อน ระดับภาษา สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่น วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากการอ่านวรรณกรรม

โดยใช้กระบวนการทางภาษา การสืบค้นความรู้ การจดบันทึก ใช้ความสามารถในการคิดการอภิปราย เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรู้ ใช้ความสามารถในการสื่อสารกับผู้อื่นให้เข้าใจตรงกัน เห็นคุณค่าของภาษาไทย นำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาให้เกิดประโยชน์ในชีวิต เป็นผู้มีความรู้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพุด เห็นคุณค่าภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาคภูมิใจในภาษาไทย และรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ท4.1 ม.3/1, ม.3/4, ม.3/5, ม.3/6

2. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เวลาเรียน 120 ชั่วโมง

ตาราง 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
1	บทละคร พูดเรื่อง เห็นแก่ลูก	ท1.1 ม.3/1,ม.3/2,ม. 3/3,ม.3/4,ม.3/5,ม. 3/6,ม.3/7,ม.3/8,ม. 3/9,ม.3/10 ท.2.1 ม.3/4,ม.3/9, ม.3/10 ท.3.1ม.3/4,ม.3/6 ท.3.1ม.3/2,ม.3/3 ท.5.1ม.3/1,ม.3/2, ม.3/3	บทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก พระราช นิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เกล้าเจ้าอยู่หัว เนื้อหาสะท้อนถึง ความรักและความเสียสละของพ่อที่มี ต่อลูก และความชื่นชมที่ลูกมีต่อพ่อมี การดำเนินเรื่องที่เรียบง่ายแต่ สนุกสนาน และแฝงด้วยแง่คิด ในการดำเนินชีวิต	20

หน่วยการเรียนรู้นี้จะสอดคล้องกับหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. ประโยคซับซ้อน
2. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
3. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ
4. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
5. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
6. การคัดลายมือ
7. การเขียนคำอวยพร
8. การเขียนย่อความ
9. การเขียนรายงานจากการค้นคว้า
10. การย่อวาที
11. ระดับภาษา

ตาราง 7 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
2	นิทานคำกลอน เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อสมุทร	ท1.1 ม.3/1,ม.3/2,ม.3/3, ม.3/4,ม.3/5,ม.3/6,ม.3/7, ม.3/8,ม.3/9,ม.3/10 ท.2.1 ม.3/6,ม.3/10 ท.3.1 ม.3/1,ม.3/5,ม.3/6 ท.5.1 ม.3/1, ม.3/2, ม.3/3, ม.3/4	นิทานคำกลอน เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนี นางผีเสื้อสมุทร แต่งโดย สุนทรภู่ กวีเอกแห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ ด้วยลีลาการแก คำประพันธ์ที่เป็น เอกลักษณ์ เนื้อเรื่อง สนุกสนานน่าติดตาม และให้คติสอนใจได้ดี ทำให้วรรณคดีเรื่องนี้ ได้รับความนิยม ตลอดกาล	14

หน่วยการเรียนรู้นี้ จะสอดคล้องกับหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
2. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
3. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
4. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ
5. การเขียนคำขวัญ
6. การคัดลายมือ
7. การพูดแสดงความคิดและประเมินเรื่อง
8. การเขียนอธิบาย ชี้แจง
9. การพูดโน้มน้าว

ตาราง 8 หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
3	พระบรม ราชาธิราช	ท1.1 ม.3/1,ม.3/2, ม.3/3,ม.3/4,ม.3/5, ม.3/6,ม.3/7,ม.3/8, ม.3/9,ม.3/10 ท.2.1 ม.3/1,ม.3/2, ม.3/3,ม.3/9,ม.3/10 ท.3.1ม.3/4,ม.3/6 ท.5.1 ม.3/1,ม.3/2, ม.3/3	พระบรมราชาธิราช พระราชานิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่พระราช โอรส 4 พระองค์ ในโอกาสไปศึกษา ต่อต่างประเทศมีรูปแบบเป็น จดหมายใช้ภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมา เนื้อหาสะท้อนให้เห็นถึงความรัก ของพระมหากษัตริย์ที่มีต่อแผ่นดิน ไทยและความห่วงใยของพ่อที่มี ต่อลูก	29

หน่วยการเรียนรู้นี้ จะสอดคล้องกับหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. จำแนกและใช้คำภาษาต่างประเทศที่มีใช้ในภาษาไทย
2. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ
3. การคัดลายมือ
4. การเขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติ
5. การอภิปราย
6. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
7. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
8. การเขียนคติพจน์ สุนทรพจน์
9. การเขียนรายงานโครงการ
10. คำทับศัพท์และศัพท์บัญญัติ

ตาราง 9 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
4	อิสร- ญาณภษิต	ท1.1 ม.3/1,ม.3/2,ม. 3/3,ม.3/4,ม.3/5,ม. 3/6,ม.3/7,ม.3/8,ม. 3/9,ม.3/10 ท.2.1 ม.3/1,ม.3/2,ม. 3/7,ม.3/10 ท.3.1ม.3/2,ม.3/4,ม. 3/6 ท.5.1 ม.3/1,ม.3/2,ม. 3/3,ม.3/4	อิสรญาณภษิตพระนิพนธ์ ของ หม่อมเจ้าอิสรญาณ แต่งเป็น กลอนเพลงยาว เนื้อหามุ่งให้คติ เตือนใจในการดำเนินชีวิต การใช้ ภาษาเข้าใจง่าย มีบทเปรียบเทียบ คมคาย มีการใช้สำนวนโวหาร แฝงด้วยน้ำเสียงประชดประชัน ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกร่วมไปกับ ผู้แต่งเป็นวรรณคดีที่ทรงคุณค่า ควรแก่การศึกษา เพื่อให้เข้าใจวิถี คิด ค่านิยม และความเชื่อของ คนไทย	20

หน่วยการเรียนรู้นี้ จะสอดคล้องกับหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. แต่งโคลงสี่สุภาพ
2. อ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ
3. การคัดลายมือ
4. การเขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้ง
5. การพูดโต้วาที
6. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
7. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
8. การเขียนคำคม
9. การพูดวิเคราะห์ วิจารณ์จากเรื่องที่ฟังและดู

ตาราง 10 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
5	บทพากย์ เอราวัณ	ท1.1 ม.3/1, ม.3/2,ม.3/3,ม.3/4, ม.3/5,ม.3/6,ม.3/7, ม.3/8,ม.3/9,ม.3/10 ท.2.1 ม.3/5,ม.3/8, ม.3/10 ท.3.1ม.3/3,ม.3/6 ท.5.1 ม.3/1,ม.3/2,ม. 3/3,ม.3/4	บทพากย์เอราวัณ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นบทพากย์โขนใช้ภาษาที่ทำให้เกิดภาพพจน์ โดยเฉพาะ ตอนพรรณนาช้างเอราวัณ ทำให้เห็นฝีมือในการสร้างสรรค์วรรณศิลป์ของผู้แต่งจนทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ	18

หน่วยการเรียนรู้นี้ จะสอดคล้องกับหลักภาษาและทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. คำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ
2. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ
3. การคัดลายมือ
4. การเขียนจดหมายกิจธุระ
5. การพูดรายงาน
6. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง
7. การอ่านตีความและประเมินคุณค่าแนวคิด
8. การเขียนโฆษณา
9. การกรอกแบบสมัครงาน

ตาราง 11 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6

ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลาเรียน (ชม.)
5	คำภาษาต่าง ประเทศที่ใช้ ในภาษาไทย	ท.4.1 ม.3/1,ม.3/4,ม.3/5, ม.3/6	คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ใน ภาษาไทย - ลักษณะของคำ ภาษาต่างประเทศที่ยืมมาใช้ ในภาษาไทย - ภาษาเขมร - ภาษาบาลี - ภาษาสันสกฤต - ภาษาอังกฤษ - ภาษาจีน - ภาษาญี่ปุ่น - ภาษาชวา-มลายู	19

หน่วยการเรียนรู้นี้ จะสอดคล้องกับหลักภาษา และทักษะการใช้ภาษา ดังนี้

1. ลักษณะของคำภาษาต่างประเทศที่ยืมมาใช้ในภาษาไทย
2. ภาษาเขมร
3. ภาษาบาลี
4. ภาษาสันสกฤต
5. ภาษาอังกฤษ
6. ภาษาจีน
7. ภาษาญี่ปุ่น
8. ภาษาชวา-มลายู

ทฤษฎีพหุปัญญา

1. ความหมายของทฤษฎีพหุปัญญา

กึ่งแก้ว อารีรักษ์และคณะ (ม.ป.ป., หน้า 88) ผู้ประกาศทฤษฎีพหุปัญญาได้ให้ความหมายของพหุปัญญาหรือเซาร์ปัญญาไว้ว่า เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่างๆ หรือการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริบททางวัฒนธรรมในแต่ละแห่ง รวมทั้งเป็นความสามารถในการตั้งปัญหาเพื่อหาคำตอบและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านต่างๆ ของมนุษย์ เป็นการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงต้องใช้ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และจัดทำชิ้นงานเพื่อรายงานผลการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของตน ซึ่งสอดคล้องกับ พีระ รัตนวิจิตร และคณะ (2544, หน้า 2) ที่ให้ความหมายของพหุปัญญาไว้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ศักยภาพความสามารถของมนุษย์ในการแก้ปัญหาหรือออกแบบงานและผลงานชนิดต่างๆ ในสถานการณ์ธรรมชาติ และมีความสอดคล้องกับ สันติศักดิ์ ผาผาย (2546, หน้า10) ที่ให้ความหมายของพหุปัญญาไว้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถของคนที่แสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ เป็นความสามารถในการค้นหาแก้ปัญหาและสร้างผลผลิตที่มีคุณค่าต่อตนเองและเป็นที่ยอมรับของสังคม

จากความหมายดังกล่าวพอที่จะสรุปได้ว่า พหุปัญญา หมายถึง ความสามารถของมนุษย์ในด้านต่างๆ ของมนุษย์ที่ทำให้เกิดเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา เพื่อการสร้างผลงาน เพื่อสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้เกิดการยอมรับในสังคม

2. ความสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา

ทฤษฎีพหุปัญญาไม่เพียงแต่จะอธิบายถึงลักษณะของปัญญาทั้ง 8 ด้านเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับปัญญานี้ด้วย พีระ รัตนวิจิตรและคณะ (2544, หน้า 4-5) ได้ให้ความสำคัญกับพหุปัญญาไว้ว่า คนทุกคนมีปัญญาทั้ง 8 ด้าน เพียงแต่จะมากน้อยด้านใด คนส่วนใหญ่มักจะมีสูงเพียง 1-2 ด้าน เท่านั้น ส่วนด้านอื่นๆ จะไม่สูงมากนัก คนทุกคนสามารถพัฒนาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงขั้นระดับที่ใช้การได้ ถ้ามีการให้กำลังใจ มีการฝึกฝนอบรมและการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย ปัญญาในแต่ละด้านสามารถทำงานร่วมกันได้ ยกเว้นกรณีที่มีความพิการทางสมอง ปัญญาแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายอย่าง เช่น บางคนไม่มีความสามารถทางด้านการอ่าน แต่มีความสามารถเล่าเรื่อง ได้เก่งและใช้ภาษาพูดได้อย่างคล่องแคล่ว

3. ลักษณะสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญา

กึ่งแก้ว อารีรักษ์และคณะ (ม.ป.ป., หน้า 88) ได้นำเสนอทฤษฎีพหุปัญญาของ Howard Gardner และได้อธิบายลักษณะที่สำคัญไว้ว่า

1. พหุปัญญาจะมีลักษณะเฉพาะด้าน
2. ทุกคนมีพหุปัญญาทั้ง 8 ด้านมากบ้างน้อยบ้างต่างกันไปซึ่งบางคนอาจจะมีปัญญาทั้ง 8 ด้าน สูงมากทุกด้าน แต่บางคนจะมีเพียงหนึ่งหรือสองด้านที่สูงส่วนด้านอื่นๆ ไม่สูงนัก

3. ทุกคนสามารถพัฒนาพหุปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้งานได้ ถ้ามีการให้กำลังใจ ฝึกอบรม มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เช่น ความร่วมมือของผู้ปกครอง การได้รับประสบการณ์ก็จะส่งเสริมสมรรถภาพของพหุปัญญาด้านต่างๆ ได้

4. พหุปัญญาด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ การแบ่งพหุปัญญาแต่ละด้านเป็นเพียงการอธิบายลักษณะของสติปัญญาแต่ละด้านเท่านั้น แท้ที่จริงแล้ว ปัญญาหลายๆ ด้านจะทำงานร่วมกัน เช่น ในการประกอบอาหารก็จะอธิบายวิธีทำ (ด้านภาษา) คิดคำนวณปริมาณของส่วนผสม (คณิตศาสตร์) เมื่อประกอบอาหารเสร็จ ก็ทำให้สมาชิกทุกคนในบ้านพอใจ (ด้านมนุษยสัมพันธ์) และทำให้ตนเองมีความสุข (ด้านการเข้าใจรู้จักตนเอง) เป็นต้น การกล่าวถึงปัญญาแต่ละด้าน เป็นเพียงการนำลักษณะพิเศษเฉพาะ ออกมาศึกษาเพื่อหาทางใช้ให้เหมาะสม

5. สติปัญญาแต่ละด้านจะมีการแสดงความสามารถหลายทาง เช่น บางคนไม่มีความสามารถด้านการอ่าน ก็ไม่ได้หมายความว่า ไม่มีความสามารถทางภาษา เพราะ อาจจะเป็นคนที่เล่าניתานและเล่าเรื่องเก่ง ใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว จะเห็นได้ว่าในปัญญา ด้านใดด้านหนึ่งจะมีการแสดงออกถึงความสามารถอย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ Howard Gardner ยังได้สร้างสร้างเกณฑ์ด้วยว่าปัญญาแต่ละด้าน จะต้องมีลักษณะเด่นที่สำคัญ อ้างถึงใน อารี สันหลวี (2553, หน้า 10-12) ได้อ้างถึง ลักษณะสำคัญที่ใช้เป็นเกณฑ์ มี 4 ประการคือ

1. ปัญญาแต่ละด้านจะต้องมีสัญลักษณ์เป็นของตนเอง สัญลักษณ์ ได้แก่ แนวคิดประสบการณ์ที่แสดงออกเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์ได้ เช่น ภาพ จำนวน คำพูด เช่น เมื่อ แวนนา ไวท์ นักจัดรายการโทรทัศน์ “โ-แกรม” ในรายการล้อชิงไซด์ ผู้ดูก็สามารถหาคำที่ขาดหายไปได้ เพราะภาษามีระบบสัญลักษณ์ที่แน่นอนแล้ว สำหรับปัญญาด้านเหตุผลอย่างคณิตศาสตร์ ก็มีตัวเลข จำนวน สัญลักษณ์คณิตศาสตร์ ปัญญา

ด้านดนตรีก็มีตัวโน้ต ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเสียง จังหวะ ทางด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว Marcel Marceau นักแสดงทำใบ้ชาวฝรั่งเศส สามารถคิดท่าทางที่เป็นสัญลักษณ์ของนามธรรม เช่น เสรีภาพ ความว่าเหวโหดเดียวได้ สำหรับปัญญาด้านสังคมมนุษย์ก็มีสัญลักษณ์ทางการทักทาย

2. ปัญญาแต่ละชนิดมีประวัติพัฒนาการของตนเขาวนปัญญาไม่ใช่คุณลักษณะที่คงที่ตั้งแต่เกิดจนตลอดชีวิตดังที่เข้าใจกันจากผลการทดสอบ โดยใช้แบบทดสอบไอคิวหรือเขาวนปัญญา แต่ทฤษฎีพหุปัญญาได้ระบุว่า ปัญญาในแต่ละด้านจะเกิดในช่วงวัยต่างๆ ตอนเด็กจะเติบโตเป่งบานในช่วงระยะเวลาต่างๆ กันในชีวิต ปัญญาแต่ละด้านจะเติบโตและถดถอยในช่วงวัยและอายุต่างกัน อัจฉริยะทางดนตรีจะฉายแสงเร็วที่สุดก่อนปัญญาที่เหลือทั้ง 6 ด้าน โมซาร์ท สามารถแต่งเพลงได้ตั้งแต่ 3 ขวบ และเขียนบทซิมโฟนี ตั้งแต่ อายุ 9 ขวบความสามารถด้านดนตรีนี้จะยืนยาวและสร้างสรรค์อยู่กับตัวไปจนถึงวัยชรา เช่น ปาโบล คาซาล อิกอร์สตร ราวิสกี และจอร์จ เพรเดอริก แชนเดล ส่วนปัญญาด้านเหตุผล และคณิตศาสตร์จะมีพัฒนาการที่แตกต่างจากดนตรี ปัญญาด้านคณิตศาสตร์จะปรากฏชัดเจนในวัยเด็กตอนปลายและจะขึ้นสูงสุดในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ ตอนต้นและจะถดถอยไปเมื่ออายุสูงขึ้น ถ้าศึกษาการค้นพบทางคณิตศาสตร์จะพบว่าการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญๆ จะมีในบุคคลที่อยู่ในช่วงก่อนอายุ 40 ปี หลังอายุ 40 ปีไปแล้วจะน้อยลง งานค้นพบทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญมักเป็นผลงานของเด็กวัยรุ่น เช่น แบลส ปาสคาล และอีแวนริสต์ ตั้งแต่อายุ 16 ปี ปัญญาด้านอื่นๆ ก็จะมีประวัติการฉายแสงและถดถอยในวัยที่ต่างๆ กัน

3. ปัญญาแต่ละด้านอาจถูกทำลายได้จากการเยาะเย้ย ถากถางหรือได้รับการบาดเจ็บกระทบกระเทือนในสมอง ทฤษฎีพหุปัญญา ระบุว่า ปัญญาในแต่ละด้านที่มีอยู่ในที่ต่างๆ ของสมองระหว่างที่ Howard Gardner ทำหน้าที่เป็นนักจิตวิทยา ด้านประสาทวิทยา ในองค์การทหารผ่านศึกที่เมืองบอสตัน เขาได้ทำงานกับคนไข้ ที่ประสาทสมองด้านต่างๆ ถูกทำลาย Howard Gardner พบว่า ส่วนที่ถูกทำลายต่างกันจะเกิดผลต่างกันตามจุดตำแหน่งสมองที่ถูกทำลาย เช่น ถ้าเป็นสมองด้านหน้าข้างซ้าย จะทำให้ไม่สามารถอ่านเขียน แต่ในขณะที่เดียวกันยังสามารถร้องเพลง วาดรูป เดินรำได้ ซึ่งแสดงว่าสมองส่วนที่เป็นภาษาถูกทำลาย แต่ส่วนอื่นที่ยังไม่ถูกทำลายก็ยังสามารถปฏิบัติได้อยู่ ส่วนผู้ที่สมองด้านขวาถูกทำลาย กระทบกระเทือนปรากฏว่าคนไข้ไม่สามารถร้องเพลง เล่นดนตรี แต่ยังสามารถอ่านเขียนได้เป็นปกติ ทฤษฎีของพหุปัญญาระบุปัญญาทั้ง 8 ด้านนี้มีที่อยู่ของตนเองใน

ระบบสมอง ปัญญาด้านภาษาอยู่ด้านซ้ายของสมอง ปัญญาด้านดนตรี มนุษย์สัมพันธ์อยู่ทางด้านขวาของสมอง ปัญญาทางด้านร่างกายอยู่ที่มอเตอร์ คอร์เทกซ์ คือ ตรงกลางระหว่างสมองสองซีก สมองส่วนหน้าเป็นฐานของปัญญาด้านต่างๆ ความรู้เหล่านี้ได้จาก ทฤษฎีจิตวิทยาสาขาประสาทวิทยา ซึ่งก็คงจะให้ความรู้เรื่องสมองและปัญญาให้กว้างขวางลึกซึ้งต่อไป

4. ปัญญาแต่ละด้านมีคุณค่าและวัฒนธรรมของตนเอง ทฤษฎีพหุปัญญา ระบุว่าพฤติกรรม หรือผลผลิตของปัญญา ควรจะถือว่าเป็นผลงานขั้นสูงของอารยธรรม มิใช่เป็นผลคะแนน ผลการทดสอบไอคิว เช่น ความสามารถในการนับเลขถอยหลังหรือในการแก้ปัญหา ข้อความเปรียบเทียบมีคุณค่าทางวัฒนธรรมน้อยมาก ขอให้ลองเปรียบเทียบว่าคุณปู่หรือคุณย่าที่ให้หลานนั่งตัก แล้วให้หลานตอบ “ถ้าเรียงลำดับ 23 16 93 3 12 แล้วเลขตัวต่อไปจะเป็นอะไร ” แล้วเปรียบเทียบสภาพที่คุณปู่ คุณย่าให้หลานนั่งตักแล้วเล่านิทานพื้นเมือง หรือสอนหลานให้ทำงานฝีมือบ่อยๆ อย่างไหนจะมีคุณค่าทางวัฒนธรรม

ดังนั้นพอที่จะสรุปถึงกฎเกณฑ์ของทฤษฎีพหุปัญญาว่า การที่เราจะเรียนรู้ถึงความหมายของปัญญาในด้านใดนั้นอาจจะศึกษาได้จากตัวอย่างของผลผลิตขั้นดี ในวัฒนธรรมของปัญญาด้านนั้นๆ และพหุปัญญายังแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรมในการแสดงออกของปัญญา เห็นกระบวนการเรียนรู้แนวทางการศึกษา นอกจากนั้นปัญญาในแต่ละด้านยังมีประวัติพัฒนาการของตนเองอีกด้วย

4. แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีพหุปัญญา

Gardner มีความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับพหุปัญญาหรือเขาวงกตปัญญาที่สำคัญ

2 ประการ คือ

1. เขาวงกตปัญญาของมนุษย์มิได้มีความสามารถทางภาษาและคณิตศาสตร์เท่านั้น แต่มีอยู่อย่างหลากหลายถึง 8 ประเภทด้วยกัน ซึ่งเขาบอกว่าอาจจะมากกว่านี้ คนแต่ละคนจะมีความสามารถแตกต่างกันไปจากคนอื่น และมีความสามารถในด้านต่างๆ ไม่เท่ากัน ความสามารถที่ผสมผสานกันเข้ามา ทำให้บุคคลแต่ละคนมีแบบแผนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน

2. เขาวงกตปัญญาของแต่ละคนจะไม่อยู่คงที่อยู่ในระดับที่ตนมีตอนเกิด แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสม

5. ประเภทของพหุปัญญา

กึ่งแก้ว อาริรักษ์และคณะ (ม.ป.ป., หน้า 110-115) ตามแนวคิดของ Gardner ได้จำแนกความสามารถหรือสติปัญญาของคนไว้ 8 ด้าน ดังนี้

1. เซาว์นปัญญาด้านภาษา (Linguistic intelligence) เซาว์นปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยส่วนที่เรียกว่า “Broca's area” สติปัญญาด้านนี้แสดงออกทางความสามารถมีนิสัยรักการอ่าน ดินหนังสือ ชอบเขียน ชอบพูดอภิปราย สามารถเล่าเรื่องต่างๆ ได้ดี มักจะได้ยินคำก้องอยู่ในหูที่จะได้อ่าน พูดหรือเขียน จำชื่อสถานที่เรื่องราว รายละเอียดต่างๆ ได้ดี เจ้าบทเจ้ากลอน มีอารมณ์ขัน ตลก ชอบเล่นปริศนาคำทาย ชอบพูดเล่นคำ สำนวน คำพวน คำพังพอน ชอบเรียนวิชาภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ประวัติศาสตร์ มากกว่า คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

2. เซาว์นปัญญาด้านคณิตศาสตร์หรือการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ (logical-mathematical intelligence) ผู้ที่มีอัจฉริยภาพด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ มักจะคิดโดยการใช้สัญลักษณ์ มีระบบระเบียบในการคิด ชอบคิดวิเคราะห์ แยกแยะสิ่งต่างๆ ให้เห็นชัดเจน ชอบคิดและชอบทำอะไรตามเหตุผล เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ง่าย ชอบทำคณิตศาสตร์ได้ดี นั่นคือ ชอบทดลองแก้ปัญหา สนุกที่ได้ทำงานกับตัวเลขหรือเกมคิดเลขในใจ ชอบและมีทักษะในการใช้เหตุผล การซักถามปัญหาให้คิดเชิงเหตุผล ชอบทำตามคำสั่ง ทำอะไรที่เป็นระบบระเบียบตามลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน สนใจข่าวคราวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และวิทยาการต่างๆ ชอบค้นหาเหตุผลมาหักล้างหรือวิพากษ์วิจารณ์ การกระทำของผู้อื่น เชื่อถือแต่สิ่งที่อธิบายได้ มีเหตุผลเพียงพอ ชอบวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

3. สติปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (spatial intelligence) เซาว์นปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองซีกขวาแต่ยังสามารถและแสดงออกด้านความสามารถด้านศิลปะ ได้แก่ ชอบวาดเขียน มีความสามารถศิลปะ ชอบฝันกลางวัน ชอบหลับตาคิดถึงภาพในการคิดจินตนาการ ชอบวาดภาพ ชีตเขียนสิ่งต่างๆ ลงในกระดาษ สมุดจดงาน ชอบอ่านแผนที่ แผนที่ภูมิต่างๆ ชอบบันทึกเรื่องราวจากภาพวาด ชอบเล่นเกมต่อภาพ เกมจับผิดภาพหรือเกมเกี่ยวกับภาพ ชอบเรียนวิชาศิลปะศึกษา เรขาคณิต ชอบวาดภาพในลักษณะมุมมองที่แตกต่างออกไปจากธรรมดา ชอบดูหนังสือที่มีภาพประกอบมากกว่าหนังสือที่มีข้อความ ชอบสร้างภาพ ชอบคิดเป็นภาพ และมักเป็นผู้มองเห็นวิธีแก้ปัญหาในมโนภาพ

4. เซาว์นปัญญาด้านดนตรี (musical intelligence) เซาว์นปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองซีกขวาระบุตำแหน่งที่แน่นอนได้ บุคคลที่มีสติปัญญาทางด้านนี้จะแสดงออกในด้าน ชอบร้องรำทำเพลง เล่นดนตรี ชอบเสียงต่างๆ ชอบธรรมชาติ แยกแยะสีต่างๆ ได้ดี รู้จักท่วงทำนอง เรียนรู้จังหวะดนตรีได้ดี ชอบผิวปาก ฮัมเพลงเบาๆ ขณะทำงาน มักจะเคาะโต๊ะหรือขยับเท้าตามจังหวะเมื่อฟังเพลง สามารถจดจำเสียงที่เคยได้ยินเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้งได้ เล่นเครื่องดนตรีได้อย่างน้อย 1 ชิ้น มักจะได้ยินเสียงเพลงจากภาพยนตร์ โฆษณาทางโทรทัศน์ หรือวิทยุอยู่ตลอดเวลา รู้จักหวั่งการร้องเพลง การฟังเพลงและดนตรี การร้องเพลง การเต้น และมีความไวต่อการรับรู้เสียงและจังหวะต่างๆ ได้เร็ว

5. เซาว์นปัญญาด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ (bodily-kinesthetic intelligence) เซาว์นปัญญาด้านนี้ถูกควบคุมโดยสมองส่วนที่เรียกว่า คอร์เท็กซ์ โดยด้านซ้ายควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายซีกขวา และด้านขวาควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายซีกซ้าย สติปัญญาทางด้านนี้สังเกตได้จากความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง ชอบสัมผัสผู้อื่นเมื่อพูดคุยด้วยเป็นนักกีฬา กระตือรือร้น ชอบเต้นรำ เล่นละครหรือบทบาทสมมติ ชอบทำอะไรด้วยตนเองมากกว่าจะ ทำให้คนอื่นทำให้ตน ชอบทำมือประกอบท่าทางขณะพูดคุย ชอบพูดคุยเสียงดัง เออะเอะตึงตึง ชอบเล่นหกคะเมนตีลังกากับเพื่อน ชอบเล่นเครื่องเล่นที่โลดโผน หวาดเสียว เช่น ซิงช้า สวรรค์ ม้าหมุน รถไฟเหาะตีลังกา ชอบเรียนวิชาพละ งานประดิษฐ์ ชอบทำกิจกรรม กลางแจ้ง ชอบลงมือกระทำจริงมากกว่าการอ่านคู่มือแนะนำหรือคู่มือวิดีโอแนะนำ ชอบคิด หรือใช้ความคิดขณะออกกำลังกาย เดิน วิ่ง และเกมต่างๆ การใช้ภาษาท่าทาง การแสดง การเต้นรำ ฯลฯ

6. เซาว์นปัญญาด้านการสัมพันธ์กับผู้อื่น (interpersonal intelligence) เซาว์นปัญญาด้านนี้ ถูกควบคุมโดยสมองส่วนหน้า มักเป็นผู้มีความไวต่อความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น ความสามารถที่แสดงออกทางด้านนี้ เห็นได้จากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานกับผู้อื่น การเข้าใจและเคารพผู้อื่น การแก้ปัญหาความขัดแย้ง ชอบมีเพื่อน ชอบพบปะผู้คน ร่วมสังสรรค์กับผู้อื่น ชอบเป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมในกลุ่ม ชอบแสดงออกให้ผู้อื่นทำตาม ช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานหรือประสานงานกับผู้อื่นได้ดี ชอบพูดคุยจูงใจให้ผู้อื่นทำมากกว่าจะลงมือทำด้วยตนเอง เข้าใจผู้อื่นได้ดี สามารถอ่านกริยาท่าทางของผู้อื่นได้ มักจะมีเพื่อนสนิทหลายคน ชอบสังคัม อยู่ร่วมกับผู้อื่นมากกว่าจะอยู่คนเดียวที่บ้านในวันหยุด

7. เซาว์นปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง (intrapersonal intelligence)

สติปัญญาทางด้านนี้ มักเกิดร่วมกับสติปัญญาด้านอื่นมีลักษณะเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เซาว์นปัญญาอย่างน้อย 2 ด้านขึ้นไป ซึ่งได้แก่ บุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจตนเอง มักเป็นคนที่ชอบคิด พิจารณาไตร่ตรอง มองตนเอง และทำความเข้าใจถึงความรู้สึกและ พฤติกรรมของตนเอง มักเป็นคนที่มั่นคงในความคิดความเชื่อต่างๆ จะทำอะไรมักต้องการ เวลาในการคิดไตร่ตรอง และชอบที่จะคิดคนเดียว ชอบความเงียบสงบ ติดตามสิ่งที่ตนเอง สนใจเป็นพิเศษ มีแรงจูงใจสูง มีอิสระในความคิด รู้ตัวว่าทำอะไรและพัฒนาความรู้สึกนึก คิดอยู่เสมอชอบใช้เวลาว่างอยู่คนเดียวมากกว่าที่จะออกไปในที่ที่มีคนมากๆ เข้าใจตนเอง หมกมุ่นอยู่กับความรู้สึก ความคิดและการแสดงออกของตนเองชอบทำอะไรด้วยตนเอง มากกว่าที่จะคอยให้คนอื่นช่วยเหลือ

8. เซาว์นปัญญาด้านความเข้าใจธรรมชาติ (naturalist intelligence)

เซาว์นปัญญาด้านนี้ เป็นความสามารถในการสังเกตสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การจำแนก แยกแยะ จัดหมวดหมู่ สิ่งต่างๆ รอบตัว บุคคลที่มีความสามารถทางนี้ ได้แก่ ชอบสัตว์ ชอบเลี้ยงสัตว์ สนใจสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติรอบตัว สนใจในความเป็นไปในสังคมรอบตัว ชอบศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ การดำรงชีวิต จิตวิทยา คิดถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร- ธรรมชาติและพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อสิ่งแวดล้อมเข้าใจธรรมชาติและสัตว์ได้เป็นอย่างดี รู้จักชื่อต้นไม้ ดอกไม้หลายชนิดไวต่อความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี มีความรู้เรื่องดาวจักรวาล สนใจวิวัฒนาการของ สิ่งมีชีวิต

6. ความสามารถในด้านต่างๆ ตามทฤษฎีพหุปัญญา

จากความหมายของพหุปัญญา ความสำคัญ ประเภทของพหุปัญญา ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านต่างๆ ตามทฤษฎี พหุปัญญา สุปราณี ไกรวัตนุสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544, หน้า 8-30) ได้อธิบายไว้ว่า

1. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษา
 - 1.1 ชอบฟังและโต้ตอบกับการพูดไปในรูปแบบต่างๆ
 - 1.2 ชอบเลียนแบบเสียง ภาษา การอ่านและเขียนของผู้อื่น
 - 1.3 เรียนรู้โดยผ่านทักษะการฟัง การอ่าน การเขียนและการอภิปราย

- 1.4 มีความสามารถในการฟังในระดับที่เข้าใจ การถอดความ (Paraphrase) การตีความและจดจำในสิ่งที่ได้ฟัง
- 1.5 มีความสามารถในการอ่านระดับความเข้าใจ การย่อความ การตีความ การอธิบาย การจดจำสิ่งที่อ่าน
- 1.6 มีความสามารถในการพูดต่อหน้ากลุ่มบุคคลหลายอาชีพ การพูดเพื่อจุดประสงค์ต่างๆ การใช้ภาษาพูดที่ง่ายต่อการเข้าใจ การพูดชักจูง การโน้มน้าว การพูดให้คนอื่นเชื่อถือในเวลาอันเหมาะสม
- 1.7 มีความสามารถในการเขียนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ การสะกด การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความคิดได้ดี
- 1.8 มีความสามารถในการเรียนภาษาอื่นๆ ได้
- 1.9 ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ในการจดจำการสื่อสาร การอภิปราย การอธิบาย การชักจูง เครื่องหมายวรรคตอนและการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อความคิดได้ดี
- 1.10 มีความพยายามที่จะฝึกฝนภาษาของตนให้เกิดความชำนาญ
- 1.11 มีความสนใจในกิจกรรมทางภาษา ได้แก่ การเขียนจดบันทึกประจำวัน บทกวี การเล่าเรื่อง การได้วาที การพูดในโอกาสต่างๆ การเขียนและการเขียนบทความในวารสารต่างๆ
- 1.12 มีการสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ ทางภาษา อันได้แก่ งานเขียนหรือการพูดแนวใหม่ๆ
- 1.13 มีอารมณ์ขัน
2. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการใช้เหตุผลและแนวคิดทางคณิตศาสตร์
- 2.1 รู้และเข้าใจหน้าที่ของสิ่งต่างๆ รอบตัว
- 2.2 คำนึงและเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปริมาณ เวลาและเหตุผล
- 2.3 เข้าใจสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมเพื่อถ่ายทอดแนวความคิดและสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้
- 2.4 สามารถใช้ทักษะของการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.5 เข้าใจรูปแบบและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว
- 2.6 รู้จักสมมติฐานและทดสอบได้
- 2.7 สามารถใช้ทักษะคณิตศาสตร์ อันได้แก่ การประมาณ การคำนวณ การตีความเป็นสถิติและนำเสนอข้อมูลเป็นสัญลักษณ์ต่างๆ (Graphic Form)

- 2.8 ชอบคิดในแนวทางการคำนวณ เช่นการรวบรวมข้อมูล การตั้งสมมติฐาน การใช้สูตรอันเป็นรูปแบบ รู้จักยกตัวอย่างสิ่งที่ขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ และชอบโต้เถียงโดยยื่นกรานความถูกต้อง
- 2.9 แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
- 2.10 สนใจเลือกอาชีพที่เกี่ยวกับการคำนวณ เช่น นักบัญชี ผู้ที่มีงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ นักกฎหมาย วิศวกรและนักเคมี
- 2.11 ชอบสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ๆ มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งทางคณิตศาสตร์
3. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านมิติสัมพันธ์
- 3.1 เรียนรู้ได้จากการมองเห็นและการสังเกต สามารถจำใบหน้า วัตถุ รูปร่าง สี รายละเอียดและฉาก
- 3.2 สามารถสืบค้นร่องรอยหรือวัตถุได้ เช่น การค้นหารอยเท้าในป่า การขับรถตามเส้นทางจราจร
- 3.3 ใช้จินตนาการในการสร้างมโนภาพและรายละเอียด รวมทั้งใช้ในการเรียกความทรงจำกลับคืน
- 3.4 สามารถอ่านแผนภูมิ ตาราง แผนที่ ชอบเลียนสิ่งที่นำเสนอด้วยลายเส้นหรือสิ่งที่มองเห็นได้
- 3.5 สนุกกับการขีด เขียน การวาดภาพ การระบายสี การปั้น
- 3.6 มีความสามารถและสนุกกับการสร้างภาพ 3 มิติเป็นรูปทรงต่างๆ เช่น พับกระดาษ เป็นรูปทรงต่างๆ
- 3.7 สามารถมองเห็นวัตถุในมุมมองที่ต่างจากคนอื่น หรือมองเห็นสิ่งที่ซ่อนเร้นได้
- 3.8 สร้างสรรค์วัตถุขึ้นมาจากสิ่งที่เป็นนามธรรม
- 3.9 สนใจและมีทักษะในงานอาชีพศิลปิน นักถ่ายภาพ วิศวกร มัณฑนากร สถาปนิก นักออกแบบ นักบิน นักประดิษฐ์
- 3.10 สร้างสรรค์ศิลปะแนวใหม่และพัฒนางานศิลปะดั้งเดิม
4. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านการเคลื่อนไหวร่างกาย
- 4.1 อบสำรวจสภาพแวดล้อมและสิ่งต่างๆ โดยใช้การสัมผัสการเคลื่อนไหว
- 4.2 ชอบพัฒนาฝีมือในการประสานความสามารถของอวัยวะต่างๆ
- แข่งกับเวลา

- 4.3 สามารถเรียนรู้และจดจำได้ดีจากการลงมือปฏิบัติและการมีส่วนร่วม
- 4.4 สนุกกับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันได้แก่ การทัศนศึกษา การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การสะสมสิ่งของและการออกกำลังกาย
- 4.5 มักแสดงความคล่องตัวในการทำงานโดยการสังเกตการเคลื่อนไหว การเดิน การหยิบจับสิ่งของ
- 4.6 สัมผัสได้เร็วกับการเคลื่อนไหวรอบตัวและพร้อมเสมอในการโต้ตอบกับสิ่งรอบข้าง
- 4.7 มีทักษะและมีส่วนร่วมที่จะแสดงออกในด้านการละคร การกีฬา การเต้นรำ กิจกรรมต่างๆ การเย็บปักถักร้อย งานปั้น งานฝีมือ การพิมพ์
- 4.8 เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแสดง การฝีมือ มีการแสดงออกอย่างมีทักษะ คล่องตัว ถูกต้องแม่นยำและสง่างาม
- 4.9 ปฏิบัติต่อการเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์อันดีระหว่างการใช้ร่างกายและสติปัญญา
- 4.10 มีความเข้าใจและใช้ชีวิตได้มาตรฐานตามสุขลักษณะ
- 4.11 มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพเกี่ยวกับการกีฬา การเต้นรำ ศัลยกรรม และวิศวกรรม
- 4.12 สร้างสรรค์และคิดค้นพัฒนาทักษะร่างกาย การเต้นรำ การกีฬา และกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ทักษะทางกายเป็นพื้นฐาน
5. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านดนตรี
- 5.1 ชอบ สนใจ และสนุกสนานกับเสียงต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัว อันได้แก่ เสียงมนุษย์ เสียงธรรมชาติ เสียงดนตรี
- 5.2 เมื่อได้ยินเสียงดนตรี มักจะต้องร้องตาม เต้นรำ เคาะเสียงเป็นจังหวะและวิจารณ์เพลงได้อย่างลึกซึ้ง เกี่ยวกับระดับเสียง เนื้อร้อง จังหวะ การใช้เสียง ประกอบดนตรีและวัฒนธรรมของดนตรี
- 5.3 ชอบสะสมดนตรีและข้อมูลเกี่ยวกับดนตรี เช่น เทป ซีดี วีดีทัศน์และชอบเล่นเครื่องดนตรี
- 5.4 พัฒนาความสามารถด้านการร้องเพลง การเล่นดนตรีด้วยตนเอง หรือร่วมมือกับผู้อื่น
- 5.5 ใช้ศัพท์เฉพาะและสัญลักษณ์ต่างๆ ทางดนตรีได้

5.6 ชอบและสามารถแต่งเพลง และเล่นดนตรีได้ดีทันทีโดยมิได้มีการเตรียมตัวล่วงหน้า

5.7 เข้าใจและสามารถตีความหมายของเนื้อเพลงและดนตรีที่ผู้แต่งเพลงต้องการสื่อได้

5.8 ชื่นชอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับดนตรี อันได้แก่ นักร้อง นักดนตรี เจ้าหน้าที่เทคนิคด้านดนตรี นักแต่งเพลง ผู้ผลิตอุปกรณ์หรือเครื่องมือดนตรี ครู ผู้อำนวยการเพลง

5.9 สร้างสรรค์เพลงและประดิษฐ์เครื่องดนตรี

6. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านมนุษยสัมพันธ์

6.1 มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวและกับผู้อื่น

6.2 สามารถสร้างและรักษาภาพลักษณ์ของตนในสังคมได้ดี

6.3 รู้จักปรับเปลี่ยนวิธีการร่วมสังคมกับผู้อื่นทุกชนชั้นและอาชีพได้อย่างเหมาะสม

6.4 เข้าใจความรู้สึกความคิดสภาพการณ์ พฤติกรรมและแนวทางชีวิตของผู้อื่นอย่างถ่องแท้

6.5 สวมบทบาทของผู้นำและผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

6.6 มีความสามารถเหนี่ยวนำใจคนเป็นตามความต้องการ มีลักษณะผู้นำ

6.7 สามารถเข้าใจและสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ดีโดยใช้คำพูดและกริยา

ท่าทาง

6.8 ช่วยเป็นสื่อกลางเพื่อประสานการทำงาน ความเข้าใจ ความคิดให้กับผู้อื่นและหน่วยงานต่างๆ

6.9 เข้าใจแง่มุมทางสังคมและการเมือง

6.10 สามารถปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อมและกับบุคคลทุกชนชั้นและ

ทุกอาชีพ

6.11 สนใจอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ อันได้แก่ ครู นักสังคมสงเคราะห์ ที่ปรึกษาและนักการเมือง

6.12 ชอบพัฒนารูปแบบและระบบการอยู่ร่วมกันทางสังคม

7. ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในด้านการเข้าใจตนเอง

7.1 เข้าใจระดับอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง

7.2 พัฒนาอารมณ์ของตนเองให้เป็นไปในทางที่เหมาะสม

- 7.3 รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายของชีวิต
- 7.4 ตั้งมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- 7.5 สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง
- 7.6 สนใจใคร่รู้เกี่ยวกับชีวิต อันได้แก่ ความหมาย เป้าหมายและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิต
- 7.7 ควบคุมการเรียนรู้และบุคลิกได้ดี
- 7.8 ชอบค้นหาเกี่ยวกับตนเอง
- 7.9 สามารถสังเกตเห็นความซับซ้อนของกระบวนการภายในจิตใจของตน และสภาพชีวิตได้กระจ่าง
- 7.10 ตั้งมั่นที่จะเข้าใจถึงความแท้จริงของตนเอง
- 7.11 มีอิทธิพลต่ออบทบาทของผู้อื่น

7. ทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดการเรียนการสอน

การมองและการเข้าใจเชาวน์ปัญญาในความหมายที่ต่างกัน ย่อมก่อให้เกิดการกระทำที่แตกต่างกัน ทฤษฎีพหุปัญญา ได้ขยายขอบเขตของความหมายของคำวาทปัญญาออกไปอย่างกว้างขวางมากขึ้นจากเดิม จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนขยายขอบเขตไปอย่างกว้างขวางเช่นกัน ทิศนา ขัมมณี (2545, หน้า 89-90) ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนการสอนไว้ เนื่องจาก 1. ผู้เรียนแต่ละคนมีเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่สามารถส่งเสริมเชาวน์ปัญญาหลายๆ ด้าน มิใช่มุ่งพัฒนาแต่เพียงเชาวน์ปัญญาด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ดังเช่นในอดีตเรามักจะเน้นการพัฒนาด้านภาษาและด้านคณิตศาสตร์หรือด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะอันเป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายเป็นหลัก ทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสพัฒนาพัฒนาเชาวน์ปัญญาด้านอื่นๆ เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีเชาวน์ปัญญาด้านอื่นสูง จะขาดโอกาสที่จะเรียนรู้และพัฒนาในด้านที่ตนมีความสามารถหรือถนัดเป็นพิเศษ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของสติปัญญาหลายๆ ด้าน จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองอย่างรอบด้าน พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพหรือความสามารถเฉพาะตนของผู้เรียนไปในตัว 2. ผู้เรียนมีระดับพัฒนาการในเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการในแต่ละด้านของผู้เรียน ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีเชาวน์ปัญญาด้านดนตรีสูงจะพัฒนาด้านดนตรีของตนไปอย่างรวดเร็ว ต่างจากเด็กคนอื่นๆ ดังนั้น การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้การสอนเด็กที่มีขั้นพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งสูง ควรต้องแตกต่างไปจากเด็กที่มีขั้นพัฒนาการในด้านนั้นต่ำกว่า เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีเขาวงกตปัญญาแต่ละด้านไม่เหมือนกัน 3. ความสามารถด้านต่างๆ ที่มีอยู่ไม่เท่ากันนี้ ทำให้เกิดเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละคนซึ่งไม่เหมือนกันหรืออีกนัยหนึ่งเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลทำให้แต่ละคนแตกต่างกันและความแตกต่างที่หลากหลายนี้ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม ดังนั้นระบบความคิดที่ว่าคนนี้โง่ ฉลาดหรือเก่งกว่าคนนั้นคนนี้จึงควรจะเปลี่ยนไป การสอนควรเน้นความเป็นเอกลักษณ์ของผู้เรียน ครูควรสอนให้ผู้เรียนค้นหาเอกลักษณ์ของตน ภาควุฒิใจ ในเอกลักษณ์ของตนเองและเคารพในเอกลักษณ์ของผู้อื่น รวมทั้งเห็นคุณค่าและเรียนรู้ที่จะใช้ความแตกต่างของแต่ละบุคคลให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เช่นนี้ ผู้เรียนก็จะเรียนรู้อย่างมีความสุขและอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลกัน 4. ระบบการวัดและประเมินผลควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมที่ใช้การทดสอบ เพื่อวัดความสามารถทางเขาวงกตปัญญาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นและที่สำคัญคือไม่สัมพันธ์กับบริบทที่แท้จริงที่ใช้ความสามารถนั้นๆ ตามปกติ วิธีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ดีควรมีการประเมินหลายๆ ด้าน และในแต่ละด้านควรเป็นการประเมินในสภาพการณ์ของปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวงกตปัญญาด้านนั้นๆ การประเมินจะต้องครอบคลุมความสามารถในการแก้ปัญหา หรือการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้อุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเขาวงกตปัญญาหลายๆ ด้าน และสังเกตว่า ผู้เรียนเลือกใช้เขาวงกตปัญญาด้านใดหรือศึกษาและใช้อุปกรณ์ซึ่งสัมพันธ์กับเขาวงกตปัญญาด้านใดมากเพียงไร

ในการส่งเสริมพหุปัญญาในด้านต่างๆ นั้น สุปรานี ไกรวัตนุสสรณ์ และคณาพร คมสัน (2544, หน้า 9-33) ได้ให้แนวทางการส่งเสริมพหุปัญญาแต่ละด้านไว้ดังนี้

1. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษา
 - 1.1 พิจารณาภาษาของผู้เรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลการสอน
 - 1.2 การจัดชั้นตอนการสอนเป็นไปตามพัฒนาการตามธรรมชาติของผู้เรียน
 - 1.3 สร้างทักษะทางภาษาให้เป็นไปตามพัฒนาการและปรับแต่งการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้และการพัฒนาทางภาษา
 - 1.4 นำวรรณกรรมมาใช้ในการสอน

1.5 การสอนต้องหลอมรวมทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยไม่แยกสอนเป็นทักษะเดียว

1.6 ใช้ประสบการณ์ชีวิตของผู้เรียนมาเชื่อมโยงกับนักเรียนในการสอน ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน

1.7 ให้เรียนรู้ความหมายของคำที่น่าสนใจใหม่ๆ ในแต่ละวันและฝึกในการสนทนา

1.8 เล่นเกมที่เกี่ยวกับการใช้คำต่างๆ เช่น ปริศนาอักษรไขว้ เป็นต้น

1.9 ดูละครโทรทัศน์หรือเรื่องราวสืบสวนแล้วเขียนหรือวาดคะเน เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

1.10 นำหัวข้อเรื่องที่น่าสนใจและเรื่องที่ชอบที่สุดมาเขียน เช่น การคิดเห็นทางการเมือง หนังสือที่อ่านหรือพูดถึงใครสักคนที่เรารู้จัก

2. แนวทางส่งเสริมความสามารถทางการใช้เหตุผล/การคิดคำนวณ

2.1 ฝึกจัดกลุ่มสิ่งของโดยให้หาเหตุผลที่จัดหมวดหมู่ของสิ่งนั้น เช่น ดูจากขนาด รูปร่าง สี ประโยชน์ใช้สอย

2.2 ฝึกจัดทำโครงการซึ่งดำเนินตามขั้นตอน เช่น การจัดสร้างสิ่งต่างๆ การประกอบอาหาร

2.3 ฝึกหาตัวเลขที่ขาดหายไปในลักษณะของเลขอนุกรม

2.4 จัดสภาพแวดล้อมเพื่อการพัฒนาความสามารถทางการมองเห็น

3. แนวทางการส่งเสริมความสามารถด้านการมองเห็น

3.1 ฝึกการมองดูเมฆกับเพื่อนๆ เพื่อจินตนาการว่ามีลักษณะคล้ายกับสิ่งต่างๆ เช่น รูปสัตว์ ใบหน้าคนหรือสิ่งอื่นๆ

3.2 ฝึกใช้จินตนาการและอธิบายความแตกต่างของประวัติศาสตร์ในสมัยต่างๆ หรือจินตนาการว่าได้มีการพูดคุยกับวีรบุรุษ วีรสตรี จินตนาการของคุณลักษณะของตัวละครจากวรรณคดี

3.3 พยายามที่จะแสดงออกถึงความคิดความรู้สึกโดยการระบายสี การปั้น โดยจินตนาการที่แตกต่างกัน รูปแบบ รูปร่าง การออกแบบ และสี

4. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางการเคลื่อนไหว

4.1 ฝึกใช้มือโดยไม่ต้องสั่งการทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน เช่น แปรงฟัน รับประทานอาหาร ดัดกระดูกเส้นเอ็น เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กสามารถทำได้

4.2 พยายามที่จะใช้การแสดงออกด้วยท่าทางเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึก

4.3 หลังจากการเสนอรายงาน ให้เพื่อได้แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบโดย แสดงอากัปกิริยาของร่างกาย

5. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางด้านดนตรี

5.1 จัดทำรายการประเภทต่างๆ ของดนตรี

5.2 ฟังเพลงหลายๆ ครั้ง และจดบันทึกไว้ว่าทำให้เกิดความรู้สึก ใด

5.3 คิดถึงเรื่องที่ต้องการจำหรือบางเรื่องที่ต้องการสอนคนอื่น

5.4 พยายามที่จะแสดงความรู้สึกต่างๆ โดยใช้เสียงไม่ต้องพูด การทดลองความดังที่ต่างกัน เพื่อใช้ในการสื่อสารบอกถึงความรู้สึก

5.5 ฟังร้องเพลงจากธรรมชาติ เช่น เสียงลม เสียงฝน และแสดง ความรู้สึกจากเสียงที่ได้ฟัง

5.6 ฟังอ่านเรื่องต่างๆ โดยใช้เสียงที่ต่างกันใช้ดนตรีประกอบเหมือนกับการแสดงละคร

6. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางด้านความเข้าใจผู้อื่น

6.1 พยายามฟังที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อดทนฟังโดยไม่พูด ขัดจังหวะ ถามคำถามเป็นระยะๆ ให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสม จัดลำดับชั้นความคิดของ ผู้อื่นเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง

6.2 ฟังเฝ้าดูพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบของคนอื่น ว่าคนเหล่านั้น กำลังคิดอะไรและรู้สึกอย่างไร โดยไม่ต้องใช้การสื่อสารทางวาจา

7. แนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางด้านเข้าใจตนเอง

7.1 เก็บบันทึกรายงานที่สะท้อนถึงความคิด ความรู้สึก การหยั่งเห็นและ เหตุการณ์สำคัญในแต่ละวัน โดยพยายามใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การเขียน การวาดภาพ การร้องเพลง การระบายสี เป็นต้น

7.2 ทำตัวเป็นผู้สังเกตการณ์ที่อยู่ภายนอกและเฝ้าดูความคิดของตนเอง ความรู้สึกและอารมณ์ สังเกตรูปแบบการแสดงออกของอารมณ์ ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น รูปแบบของความโกรธ การเล่นหรือความตื่นเต้น

7.3 ประเมินวิธีการคิดของตนเองในรูปแบบสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเราทำสิ่งต่างๆ โดยการวางแผนอย่างดีแล้วหรือเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ จะตัดสินใจทำอย่างไรเมื่อมีทางเลือกหลายๆ ทาง เป็นต้น

7.4 จัดทำกราฟแสดงอารมณ์ แสดงให้เห็นจุดสูงสุดและจุดต่ำสุด ในแต่ละวัน บันทึกเหตุการณ์ที่ทำให้เราเมื่อเกิดอารมณ์ที่แตกต่างกัน

8. แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามแนวพหุปัญญา

พีระ รัตน์วิจิตรและคณะ (2544, หน้า 11) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามแนวพหุปัญญา ที่สามารถดำเนินการจัดได้ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในชั้นเรียนให้ทุกคนได้พัฒนาความสามารถในทุกด้านและบางด้าน จนเกิดความสามารถถาวรและนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบพหุปัญญา สามารถดำเนินการสอนได้ 4 วิธี ดังนี้

1.1 วิธีที่ 1 บูรณาการเนื้อหา/จุดประสงค์/กิจกรรม นั่นคือ ผู้เรียนทุกคน ได้พัฒนาได้ครบทั้ง 8 ด้านวัดทุกจุดประสงค์ที่นำมาใช้

1.2 วิธีที่ 2 บูรณาการเนื้อหา/กิจกรรม ผู้เรียนได้พัฒนาด้านที่ตนสนใจ และถนัดวัดจุดประสงค์เฉพาะเรื่อง

1.3 วิธีที่ 3 บูรณาการกิจกรรม ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาครบทั้ง 8 ด้าน วัดจุดประสงค์เฉพาะเรื่อง

1.4 วิธีที่ 4 บูรณาการกิจกรรม ผู้เรียนได้พัฒนาเฉพาะด้านที่ตนสนใจและ ถนัดวัดจุดประสงค์เฉพาะเรื่อง

2. การพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในด้านใดด้านหนึ่งอย่างต่อเนื่อง เป็นการ จัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถเดิมของผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยพยายามโยงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับภาษา ตรรกะ คณิตศาสตร์ มิติสัมพันธ์ ร่างกายและการเคลื่อนไหว ดนตรี มนุษยสัมพันธ์และความเข้าใจ ธรรมชาตินั้น พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2551, หน้า 26-27) ได้พัฒนารูปแบบของพหุปัญญา เพื่อการเรียนรู้โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ ประกอบด้วยหลัก 5 ขั้นตอน โดยใช้อักษรย่อว่า ACACA ดังมีความหมายต่อไปนี้

- A ชั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning)
- C ชั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (Cooperation)
- A ชั้นวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis)
- C ชั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism)
- A ชั้นการนำสิ่งที่ได้รู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีความหมาย (Application)

1. ชั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active Learning)

การเรียนรู้ตามรูปแบบพหุปัญญาเพื่อการเรียนรู้ คือ การให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Hand-on) โดยการทดลอง ค้นคว้า ในรูปของการเล่นเกม การปฏิบัติการ การค้นคว้า การปฏิบัติจริง การไปทัศนศึกษา การแก้ปัญหา ฯลฯ หรือที่เรียกกันว่า การเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. ชั้นปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มร่วมกับผู้อื่น (Cooperation) การเรียนที่ดีที่สุดเกิดจากการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเล่น การทำงาน และเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นหรือจากการทำงานกลุ่ม

3. ชั้นการวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ (Analysis) การเรียนรู้ที่ดีคือ การที่ผู้เรียนได้มีโอกาส วิเคราะห์ความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเองขณะที่เรียนว่าทำอะไร กับใคร ที่ไหน และเกิดความรู้สึกอย่างไร

4. ชั้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) การให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง หรือที่เรียกว่า ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้การเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้โดยการท่องจำจากตำราหรือทำแบบฝึกหัดแต่เพียงอย่างเดียว

5. ชั้นการนำสิ่งที่รู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีความหมาย (Application) การเรียนรู้ที่แท้จริง คือ การที่ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นไปประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง หรือการให้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยให้วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้นั้น ต้องใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ซึ่งในการวิจัยผู้วิจัยได้เลือกกระบวนการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาศักยภาพและความถนัดของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้านอย่างแท้จริง

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ในการกระทำใดๆ ก็ตามถ้าความรู้สึกกับสิ่งที่จะต้องกระทำมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันไปในทางบวก หรือทางที่ดีแล้ว ผลที่ตามมาของกิจกรรมที่ทำนั้นย่อมก่อให้เกิดผลดีที่คุ้มค่า และเกิดประสิทธิภาพในกิจกรรมนั้นเสมอ เช่นกัน ถ้าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูที่มีต่อนักเรียนเป็นไปในทางที่ดี หรือทางที่ทำให้นักเรียนได้แสดงออกถึงความพึงพอใจในกิจกรรมแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นถือว่า มีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จไปในทางที่สูง ดังความหมายของความพึงพอใจ ของ สุจิตา หงส์ศรีหม่น (2547, หน้า 53) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือมีพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้นบุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจ สุขใจเป็นเบื้องต้น

Applewhit (1965, p. 6 อ้างถึงใน ชูศรี การเกษ, 2546, หน้า 59) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

Good (1973, p. 161 อ้างถึงใน ชูศรี การเกษ, 2546, หน้า 59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความพึงพอใจ และเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

Mores (1955, p. 27 อ้างถึงใน ชูศรี การเกษ, 2546, หน้า 59) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถถอดความเครียดของผู้ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความเกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนองของความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น

จากความหมายของความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการสอน มีผู้ให้ความหมายไว้พอที่จะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ สนใจ ประทับใจ ยินดี พอใจกับสิ่งที่ได้ทำ ซึ่งเป็นความรู้สึกส่วนตัวของแต่ละบุคคลที่มีผลมาจากการได้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ และบรรลุผลสำเร็จแล้วทำให้บุคคลนั้นเกิดความประทับใจ ภาคภูมิใจ มีความสุข และทำให้อยากมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอีก หรือมีความต้องการหรือเรียกร้องเพื่อให้เกิดการตอบสนองต่อของตนเองเพิ่มมากขึ้น

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Scott (1970, p. 124) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและควบคุมที่มีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมีลักษณะดังนี้
 - 3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
 - 3.2 ผู้ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
 - 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการเลือกเรียนตามความสนใจและโอกาส ได้ตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรม ได้เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนถนัดและสามารถในการค้นหาคำตอบได้

Maslow (1970, pp. 69–80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นตอนของความต้องการ (Hierarchy of Needs) นับว่าเป็นทฤษฎีหนึ่งที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ความต้องการสิ่งอื่นๆ ก็เกิดขึ้นมาอีก ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจยังไม่ทั้งหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งอาจเกิดขึ้นได้” ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เน้นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการพักผ่อน ความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ความมั่นคงในชีวิตทั้งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และอนาคต ความเจริญก้าวหน้าอบอุ่นใจ

3. ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมต้องการให้สังคมยอมรับตนเองเข้าเป็นสมาชิก ต้องการความเป็นมิตรความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการมีฐานะ (Esteem Needs) มีความอยากเด่นในสังคม มีชื่อเสียงอยากให้บุคคลยกย่องสรรเสริญตนเอง อยากมีความเป็นอิสระ เสรีภาพ

5. ต้องการที่จะประสบผลสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระดับสูง อยากให้ตนเองประสบผลสำเร็จทุกอย่างในชีวิต ซึ่งเป็นได้ยาก

McGregor (1960, pp. 33-58) ได้ศึกษาธรรมชาติของมนุษย์และได้อธิบายลักษณะของมนุษย์ว่ามี 2 ประเภท คือ

1. คนประเภท (X) มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1.1 มีสัญชาตญาณที่หลีกเลี่ยงการทำงานทุกอย่างเท่าที่จะทำได้
- 1.2 มีความรับผิดชอบน้อย
- 1.3 ชอบให้สั่งการ
- 1.4 ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงองค์การ
- 1.5 มีความปรารถนาให้มีความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัย

2. คนประเภท (Y) มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 2.1 ชอบทำงาน เห็นว่าการงานเป็นของสนุกเหมือนการเล่นหรือการพักผ่อน
- 2.2 มีความรับผิดชอบในการทำงาน
- 2.3 มีความทะเยอทะยานและความกระตือรือร้น
- 2.4 สั่งการตนเอง และสามารถควบคุมตนเองได้
- 2.5 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุง และองค์การพัฒนาวิธ

ทำงาน

Herzberg (1959, pp. 113–115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

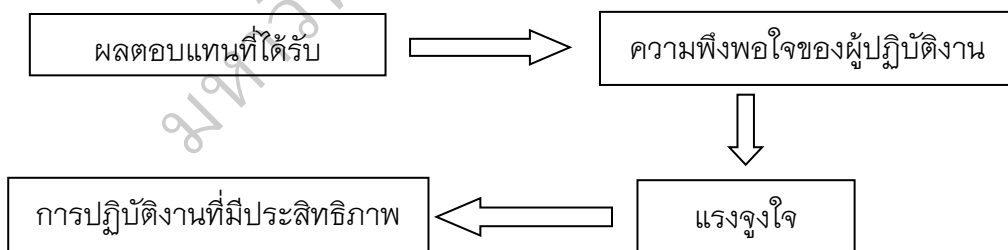
1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งของงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน และหน้าที่ที่บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก หรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักษะแนวคิดดังกล่าว สามารถแสดงภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

ที่มา: สมยศ นาวิกการ (2552, หน้า 155)

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จนั้น ต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ และสถานการณ์รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน

เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ผลของการปฏิบัติงานที่นำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยง ด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดี จะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่ การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทนภายนอกซึ่งแบ่งเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และ ผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของ ผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ ปริมาณผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจ ในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น ตามที่กล่าวไว้ของ สมยศ นาวิกาน (2521, หน้า 119)

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ การนำความพึงพอใจ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้เกิดผลตอบแทนทั้งภายใน และภายนอก ผลตอบแทน ภายในนั้น มีผลต่อความรู้สึกของผู้เรียน ที่เกิดขึ้นแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อ ความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยก ย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอก เป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหามาให้มากกว่าที่ตนเอง ให้ตนเอง เช่น การได้รับคำยกย่องจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้รับ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้น ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับ การตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกาย และจิตใจในทางบวกมากน้อยเพียงใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วิชัย บริบูรณ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ตามทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้

สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 85.13/84.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการสอนตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

สิริพร บุญกุศล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโพ้นเพ็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42/89.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญาอยู่ในระดับมากที่สุด พหุปัญญาของนักเรียนมีการพัฒนาอย่างรอบด้าน

นภาพร วงศ์ประทุม (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง รูปเรขาคณิตและรูปทรงเรขาคณิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวทางทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องรูปเรขาคณิตและรูปทรงเรขาคณิต มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.21/76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ค่าดัชนีประสิทธิภาพผลของชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่องรูปเรขาคณิตและรูปทรงเรขาคณิต มีค่าเท่ากับ 0.64 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 64 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับหลังสิ้นสุดการทดลองไปแล้ว 2 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

สุนันทา สมแสน (2551, บทคัดย่อ) ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ โดยบูรณาการทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.46/80.36 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถทางพหุปัญญาทุกด้านของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

วีชรา จันทา (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 และมีเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมลักษณ์ วิจบ (2548, หน้า 88-89) ได้วิจัย การพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เรื่อง รูปแบบวงกลมและรูปแบบเลขาคณิต กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา มีประสิทธิภาพ 88.53/85.97 มีดัชนีประสิทธิผล 0.750 แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 75 เพราะว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา เป็นรูปแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงทำให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สุพิตร สมหนองหว้า (2547, หน้า 178) ได้วิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง เทียบรอบหมู่บ้าน โดยใช้กิจกรรมทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนมีพัฒนาการพหุปัญญา ด้านภาษาไทยสอดคล้องกับการพัฒนาพหุปัญญาทุกด้าน ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะ ด้านพื้นที่ ด้านดนตรี ด้านการเคลื่อนไหว ด้านการรู้จักตนเอง ด้านการเข้าใจบุคคลอื่น และด้านการรอบรู้เข้าใจธรรมชาติ แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.03/88.16 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับดีมาก การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีพหุปัญญาส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาที่สอดคล้องกับพหุปัญญาด้านอื่นๆ อีกทั้ง 8 ด้าน

ชนิษฐา บุญด้วยลาน (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสองคอนวิทยา ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญา มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ความสามารถทั้ง 8 ด้านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

วีรนุช วรามิตร (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบพหุปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มีความมุ่งหมายในการวิจัยเพื่อสร้างแบบทดสอบแบบวัดพหุปัญญา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบพหุปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าองค์ประกอบพหุปัญญาด้านภาษา ด้านตรรกและคณิตศาสตร์ ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเข้าใจตนเอง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้สูงขึ้น ครูผู้สอนควรส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีพื้นฐานองค์ประกอบพหุปัญญาในด้านที่กล่าวมาควบคู่ไปกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษด้วย

ชนิดดา ตันไพบูลย์ (2545, หน้า 102) ได้วิจัย ผลการพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาบางด้านตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้วิธีการสอนแบบวรรณิ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางสติปัญญาด้านภาษาสามารถพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการตอบสนองระหว่างครูและนักเรียนทั้งฟัง พูด อ่าน และเขียนใกล้เคียงกัน นอกจากนี้การพัฒนาความสามารถทางภาษาจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะทางภาษาได้ดีขึ้น

สุชีลา ชาวอิม (2544, บทคัดย่อ) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยการจัดการเรียนแบบคละชั้น และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย ผลการจัดกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น มีการเรียนรู้โดยการช่วยเหลือกันในกลุ่ม อีกทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในชั้นเรียน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Shore (2002, p. 3323-A) ได้ศึกษาการตรวจสอบการใช้ทฤษฎีพหุปัญญา ระดับมหาวิทยาลัยในห้องเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีพหุปัญญาที่ใช้ในชั้นเรียนกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผลของการวิจัยพบว่า ร้อยละ 90 ของครูที่ใช้พหุปัญญาด้านตรรกะ ด้านภาษา และด้านมนุษยสัมพันธ์ มากกว่าด้านอื่นๆ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ด้านร่างกาย ด้านภาษาอยู่ในระดับที่สูงมากขึ้น

Snider (2001, p. 4709-A) ได้ทำการวิจัยทฤษฎีพหุปัญญากับการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งการสอนภาษาต่างประเทศมุ่งพัฒนาสมรรถนะทางภาษา เพื่อการสื่อสารของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินกิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อต่างๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences-MI) วิธีการประเมินครั้งนี้ คือรวบรวมตำราเรียนภาษาเยอรมัน สำหรับนักศึกษาระดับวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 มาวิเคราะห์ว่ากิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียนหรือไม่ ผลการวิเคราะห์พบว่าชนิดของกิจกรรมค่อนข้างจำกัดไม่หลากหลาย จึงมีข้อเสนอแนะให้ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นกรอบในการดัดแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นการตอบสนองกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญา ที่อธิบายถึงความถนัดของผู้เรียนที่หลากหลาย

Wiscman (1997, Abstract) ได้ศึกษาข้อบ่งชี้การใช้ทฤษฎีพหุปัญญาในโรงเรียนมัธยม ในวิชาวิทยาศาสตร์ นักการศึกษาของอเมริกาในอดีตใช้แบบทดสอบ Standard Binet-test เพื่อวัดความสามารถทางภาษาและการคำนวณ จากความเชื่อว่ามีความสามารถทางสติปัญญา 2 ด้าน แต่การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา การใช้ทฤษฎีพหุปัญญาต่อการศึกษาวิชาวิทยาศาสตร์ (ฟิสิกส์ และฟิสิกส์ประยุกต์) เป็นการทดสอบยืนยันว่าผลการดำเนินงานจะได้ผลเช่นเดียวกับการทดสอบแบบเดิมๆ การวิเคราะห์พบว่าผลการทดสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านการใช้เหตุผลเชิงตรรกะและคณิตศาสตร์ การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อร่างกาย ความเข้าใจตนเอง จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าความสามารถทางสติปัญญาด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านเหตุผล ด้านมิติสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

ซึ่งความสามารถทางสติปัญญา เป็นความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยความสามารถทางสติปัญญาเหล่านี้สามารถพัฒนาได้

Madsen (1996, Abstract) ได้ศึกษาการทดสอบทฤษฎีพหุปัญญาในเด็กเล็กอายุ 2 ปี และ 4 ปี ศึกษาเปรียบเทียบใน 10 คู่ญาติแฝดเด็ก เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพจากเด็ก 12 คน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม การใช้เวลาทำกิจกรรมของเด็กโดยเก็บข้อมูลจากเอกสาร วีดีโอเทป การสังเกตและการสัมภาษณ์บุคคล ตั้งแต่เวลา 07.15-09.00 น. ทุกวัน เพื่อดูว่าทฤษฎีพหุปัญญาจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กเล็ก และอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ได้อย่างไร ผลการศึกษาพบว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน โดยแต่ละคนจะมีความสามารถอย่างน้อย 3 ลักษณะขึ้นไป

Scott (1996, Abstract) ได้ศึกษาทฤษฎีพหุปัญญากับเด็กปัญญาเลิศ ชาวแอฟริกัน-อเมริกา ซึ่งเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสความเสมอภาคในการเข้าสอบรับการคัดเลือกจากแบบสอบมาตรฐานที่ใช้อยู่ทำให้เด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้ามา ต่อมา มีการประเมินผลและจำแนกสติปัญญาด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการใช้แฟ้มสะสมผลงานในการประเมินผลงาน ซึ่งเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการคัดเลือกตามทฤษฎีพหุปัญญาที่จำแนกความสามารถของเด็กตามผลการประเมินที่หลากหลายจากผลการทดสอบเปรียบเทียบแล้ว พบว่า ได้ผลการทดสอบที่ตรงกันในด้านมิติสัมพันธ์ การเคลื่อนไหวร่างกายและกล้ามเนื้อ และความเข้าใจตนเอง

Carson (1995, Abstract) ได้ศึกษาความแตกต่างในชั้นเรียน : ทฤษฎีพหุปัญญากับการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเพื่อตัดสินว่าการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์แบบดั้งเดิม และตามทฤษฎีพหุปัญญาจะมีความแตกต่างกันอย่างไรกับการพัฒนารายบุคคล และรายกลุ่ม โดยศึกษาเปรียบเทียบจากข้อมูลพื้นฐาน ด้านวัฒนธรรม เชื้อชาติ มีการแบ่งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยมีกระบวนการทดลอง 6 ขั้นตอน คือ การทดสอบก่อนเรียน กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหา สังเกตผลและทดสอบหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพราะทฤษฎีพหุปัญญาที่มีการแก้ปัญหาได้ดีกว่าทฤษฎีแบบดั้งเดิม

Mueller (1995, Abstract) ได้ศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพหุปัญญาในการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการ

ยอมรับสาระความรู้จากกลุ่มที่มีศักยภาพเหมือนกัน และแตกต่างกันตามหลักทฤษฎี
 พหุปัญญาด้วยการสอนแบบร่วมมือของนักเรียนเกรด 4 มีการแบ่งกลุ่มตามความถนัดด้วย
 การสัมภาษณ์ การสำรวจและการสังเกต แล้วแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถ
 เหมือนกัน 4 คน ต่างกัน 4 คน มีการสอนแบบร่วมมือทั้ง 2 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนเรียน
 และหลังเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยเก็บข้อมูลจากการสังเกต การ
 บันทึกกิจกรรมแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีศักยภาพเหมือนกันทางคณิตศาสตร์
 มีความสมบูรณ์ในการทำโครงการจากการเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีศักยภาพต่างกัน
 เนื่องจากทุกคนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ ส่วนกลุ่มที่มีศักยภาพต่างกันต้องใช้
 เวลา และความร่วมมือมากขึ้น ส่วนมากจะทำงานเฉพาะตามที่ตนเองถนัด

Radford (1994, Abstract) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเพื่อ
 ตรวจสอบผลที่เกิดจากการใช้ทฤษฎีพหุปัญญาและทฤษฎีการเรียนรู้อื่นๆ ต่อการจัดการ
 เรียนรู้ในเด็กอายุ 13 ปี โดยศึกษาจากผู้ปกครอง ครู และตัวผู้เรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจาก
 การสังเกต แฟ้มงาน วีดีโอ การสัมภาษณ์ และการบันทึกรายการ พบว่ามีความรู้สึก
 เข้มแข็งในชุมชน มีการรับรู้ที่โรงเรียนมีบรรยากาศที่ดี สร้างความประทับใจให้เด็กๆ
 ทุกคน มีการพัฒนาการเรียนรู้ การคิดขั้นสูงมีการกระตุ้นความสนใจแรงจูงใจ และ
 ยกระดับการเรียนรู้ให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

สรุปจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีพหุปัญญา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญานั้น พบว่า เป็นการค้นพบ ความ
 สามารถทางสติปัญญาในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านภาษา ด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ด้านมิติ
 สัมพันธ์ ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเข้าใจตนเองของนักเรียน มีความสัมพันธ์
 กับการเรียนรู้ มีผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และช่วยส่งเสริมให้
 ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะของตนเองที่ถนัด และความสามารถของตนเอง ดังนั้น จึงให้
 ความสำคัญกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี